



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЗАПОРІЗЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

ВИТЯГ З РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ЗАПОРІЗЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

30 листопада 2016 р. № 18-рш

м. Запоріжжя

Справа № 02/12-16

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Запорізького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання першого відділу досліджень та розслідувань від 12.10.2016 № 02-141-спр та матеріали справи № 02/12-16 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Запоріжгаз» (69035, м. Запоріжжя, вул. Заводська, 7, код за ЄДРПОУ 03345716) (далі – Товариство, ПАТ «Запоріжгаз»),

ВСТАНОВИЛА:

За результатами розгляду заяви гр. Куцого О.М., який мешкає за адресою: *[інформація з обмеженим доступом]* (далі – Заявник) щодо неправомірного припинення газопостачання до газових приладів, встановлених у помешканні гр. Куцого О.М. з 08.10.2015 до 01.02.2016, у зв'язку з несплатою ним боргу за послуги з газопостачання, який виник внаслідок неправомірного розрахунку ПАТ «Запоріжгаз» розміру завданих газорозподільному підприємству збитків, з боку ПАТ «Запоріжгаз» в діях цього підприємства було виявлено ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

В зв'язку з цим, розпорядженням адміністративної колегії територіального відділення від 15.07.2016 № 62-р було розпочато провадження у справі № 02/12-16 за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 5 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку розподілу природного газу (транспортування природного газу розподільними трубопроводами) шляхом повної відмови від реалізації товару за відсутності альтернативних джерел придбання.

Аналіз отриманих матеріалів та документів дозволив встановити наступне.

Згідно статуту (нова редакція), зареєстрованого виконавчим комітетом Запорізької міської ради від 05.09.2011 № 11031050011007465, публічне акціонерне товариство «Запоріжгаз» (далі – ПАТ «Запоріжгаз», Товариство) створено на підставі наказу Державного Комітету України по нафті і газу № 120 від 14.03.1994 року, шляхом перетворення державного підприємства по газопостачанню та газифікації «Запоріжгаз» у відкрите акціонерне товариство, відповідно до Указу Президента України «Про корпоратизацію підприємств» від 15.06.1993 № 210/93.

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ПАТ «Запоріжгаз» є суб'єктом господарювання.

До 01.07.2015 ПАТ «Запоріжгаз» діяло на території Запорізької області (крім м. Мелітополь, Мелітопольського, Веселівського та Приазовського районів) як газопостачальне та газорозподільне підприємство на підставі ліцензій на провадження господарської діяльності з:

- постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим тарифом - ліцензії НКРЕ від 27.07.2010 АВ № 527259 (строк дії з 14.04.2010 по 13.04.2015), ліцензії НКРЕКП від 29.04.2015 АЕ № 642461 (дата прийняття рішення про видачу ліцензії 02.04.2015 № 1183, строк дії з 14.04.2015);

- розподілу природного, нафтового газу і газу (метану) вугільних родовищ - ліцензії НКРЕ від 27.07.2010 АВ № 527258 (строк дії з 14.04.2010 по 13.04.2015), ліцензії НКРЕКП від 29.04.2015 АЕ №642479 (дата прийняття рішення про видачу ліцензії 09.04.2015 № 1227, строк дії з 14.04.2015).

Основними видами діяльності Товариства в цей період, за довідкою з ЄДРПОУ від 04.12.2012 АА № 709049, були:

- розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи (код за КВЕД 35.22),

- торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи (код за КВЕД 35.23).

Постановою НКРЕКП від 28.05.2015 № 1640 анульовано дію ліцензії на постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим тарифом від 29.04.2015 АЕ № 642461, видану ПАТ «Запоріжгаз».

28 травня 2015 НКРЕКП прийняла Постанову № 1652 про видачу ліцензії на постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим тарифом ТОВ «Запоріжгаз Збут».

З 01.07.2015 послугу з постачання природного газу за регульованим тарифом в територіальних межах Запорізької області (крім м. Мелітополь, Мелітопольського, Веселівського та Приазовського районів) надає ТОВ «Запоріжгаз Збут».

Отже, з 01.07.2015 ПАТ «Запоріжгаз» діє на ринку природного газу виключно як газорозподільне підприємство. Послугу з транспортування природного газу розподільними газовими мережами ПАТ «Запоріжгаз» надає споживачам на підставі ліцензій НКРЕКП від 29.04.2015 АЕ № 642479.

Основним видом діяльності Товариства з цього часу, згідно з Відомостями з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій (ЄДРПОУ) від 20.08.2015 реєстраційний номер 1524/2015, є розподілення газоподібного палива через місцеві (локальні) трубопроводи (код за КВЕД 35.22).

Відносини між газопостачальними підприємствами, газорозподільними підприємствами та фізичними особами (населенням) – споживачами газу, регулюються, зокрема:

- Кодексом газорозподільних систем, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) від 30.09.2015 № 2494, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 за № 1379/27824 (далі – Кодекс);

- Правилами надання населенню послуг з газопостачання, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 09.12.1999 № 2246 (далі – Правила №2246) (діючі до 13.07.2016);

- Правилами постачання природного газу, затвердженими Постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 (далі – Правила №2496);

- Порядком відшкодування збитків, завданих газопостачальному або газорозподільному підприємству внаслідок порушення споживачем природного газу Правил надання населенню послуг з газопостачання, а також споживачеві природного газу внаслідок порушення газопостачальним або газорозподільним підприємством Правил надання населенню послуг з газопостачання, затвердженим постановою НКРЕКП від 28.10.2014 №184 та зареєстрованим

в Міністерстві юстиції України 12.01.2015 року №8/26453 (далі – Порядок відшкодування збитків) (чинний до 27.11.2015 року);

- Порядком надання засобів вимірювальної техніки (ЗВТ) на періодичну повірку, обслуговування та ремонт, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 08 липня 2015 року №474 (далі – Порядок надання ЗВТ на повірку).

Зазначеними нормативними актами регулюються, зокрема: порядок надання послуг населенню з газопостачання, порядок припинення газопостачання, порядок відшкодування збитків, процедура подання ЗВТ на періодичну повірку.

За визначенням, наведеним у пункті 2 Правил №2246, газопостачання - це послуга, яка передбачає реалізацію природного газу шляхом транспортування його до споживача.

За приписами пункту 2 Правил №2246, газорозподільне підприємство - це суб'єкт господарювання, що на підставі ліцензії здійснює транспортування природного газу газорозподільними мережами безпосередньо споживачам, у власності чи в користуванні якого перебувають газорозподільні мережі та інші виробничі об'єкти, та який здійснює щодо них функції з оперативно-технологічного управління.

За вимогами пункту 31 Правил №2246, газорозподільне підприємство має право, зокрема, припинити постачання газу споживачеві у випадках, передбачених у пункті 6 цих Правил, у тому числі на підставі відповідної письмової заяви газопостачального підприємства.

Право ініціювати Постачальником (суб'єктом господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із постачання природного газу) припинення постачання природного газу побутовому споживачеві визначено також пунктом 23 Правил №2496.

Пунктом 10 Правил №2246 встановлено, що розрахунок населення за надані послуги з газопостачання здійснюється за роздрібними цінами на природний газ, що використовується для потреб населення, диференційованими залежно від місячного обсягу та видів споживання, що встановлені НКРЕКП.

Механізм установа (формування, розрахунку та затвердження) роздрібних цін на природний газ, що використовується для потреб населення, визначає Порядок встановлення роздрібних цін на природний газ для населення, затверджений Постановою НКРЕ від 31.03.2011 № 466, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 27 травня 2011 р. за № 637/19375 (далі - Порядок).

Згідно з пунктом 3.2 Порядку, роздрібні ціни на природний газ для потреб населення розраховуються з урахуванням, в тому числі і загального тарифу на транспортування природного газу (розрахункового рівня тарифу, встановленого НКРЕКП, який є єдиним рівнем вартості послуг із транспортування 1000 куб. м природного газу магістральними та розподільними трубопроводами територією України для всіх замовників таких послуг, окрім замовників, власні газопроводи яких безпосередньо підключені до магістральних газопроводів).

Таким чином, оплачуючи послугу з газопостачання за встановленими НКРЕ (НКРЕКП) роздрібними цінами на природний газ для населення, побутові споживачі (населення) оплачують також послугу газорозподільного підприємства з транспортування природного газу розподільними трубопроводами.

Дослідження становища ПАТ «Запоріжгаз» на ринку розподілу природного газу (транспортування природного газу розподільними трубопроводами) проведено у відповідності до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (із змінами) (далі – Методика).

Об'єктами дослідження є:

- ПАТ «Запоріжгаз»;
- послуга з розподілу природного газу (транспортування природного газу розподільними трубопроводами).

Визначення товару, основних продавців та покупців (споживачів) цього товару.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про засади функціонування ринку природного газу» (чинний до 01.10.2015), статті 1 Закону України «Про ринок природного газу» (чинний з 01.10.2015) розподіл природного газу - це господарська діяльність, що підлягає ліцензуванню і пов'язана з переміщенням природного газу газорозподільною системою з метою його фізичної доставки споживачам.

Тариф на транспортування природного, нафтового газу і газу (метану) вугільних родовищ розподільними трубопроводами встановлює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (підпункт 7 пункту 4 Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг, затверджену Указом Президента України від 10.09.2014 №715/2014).

Беручи до уваги, що за визначенням у статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товаром є будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери), **товаром**, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище, є послуга розподілу природного газу (транспортування природного газу розподільними трубопроводами).

Діяльність, пов'язана з розподілом трубопроводами природного газу, провадиться за умови отримання відповідної ліцензії, яка видається Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (стаття 6 Закону України «Про засади функціонування ринку природного газу» та частина 3 статті 9 Закону України «Про ринок природного газу»).

Таким ліцензіатом є ПАТ «Запоріжгаз» (до 14.04.2015 - ліцензія НКРЕ від 27.07.2010 АВ № 527258; з 14.04.2015 - ліцензія НКРЕКП від 29.04.2015 АЕ № 642479).

Таким чином, продавцем товару є ПАТ «Запоріжгаз».

Споживачами вказаної послуги є - фізичні особи (населення), які отримують природний газ відповідно до договорів про надання населенню послуг з газопостачання та використовують його для побутових потреб (приготування їжі, підігріву води та опалення житлових приміщень). При цьому, послугу з транспортування природного газу розподільними трубопроводами фізичні особи (населення) оплачують через роздрібні ціни на природний газ для населення, встановлені НКРЕ (НКРЕКП), до складу яких включено і вартість послуги із транспортування природного газу розподільними трубопроводами.

Товарними межами досліджуваного ринку є послуга з розподілу природного газу (транспортування природного газу розподільними трубопроводами), яка за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей, умов використання товару не має еквівалентних товарів-замінників.

Територіальні (географічні) межі ринку визначено відповідно до Методики, шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів, що належить до групи взаємозамінних товарів, є неможливим або недоцільним.

Відповідно до пункту 2.1 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу природного, нафтового газу і газу (метану) вугільних родовищ, затверджених постановою НКРЕ від 13.01.2010 №12, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 15.01.2010 №29/17324 (далі - Ліцензійні умови), однією з умов провадження господарської діяльності з розподілу газу є наявність у ліцензіата розподільних мереж, які перебувають у його власності чи користуванні.

Відповідно до пункту 2.1.3 Ліцензійних умов, провадження господарської діяльності з розподілу газу здійснюється газорозподільним підприємством лише на території, затвердженій НКРЕ. Територія провадження ліцензіатом господарської діяльності з розподілу газу – територія, межі, якої та схема розподільних газопроводів, що перебувають у власності чи користуванні ліцензіата, нанесені на географічну карту місцевості (пункт 1.3 Ліцензійних умов)

У ПАТ «Запоріжгаз» у власності перебувають діючі газорозподільні мережі, розташовані на території Запорізької області (крім м. Мелітополь, Мелітопольського, Веселівського та Приазовського районів).

Таким чином, територіальним (географічними) межами досліджуваного ринку є територія ліцензованої діяльності ПАТ «Запоріжгаз» - Запорізька область (крім м. Мелітополь, Мелітопольського, Веселівського та Приазовського районів), де розташовано газорозподільні мережі.

Часовими межами досліджуваного ринку, згідно із розділом 7 Методики, визначено липень 2015 року – листопад 2016 року.

Відповідно до частини 1 статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монополіне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

Внаслідок обумовлення особливих умов здійснення ліцензіатом діяльності з транспортування природного газу розподільними трубопроводами, наявна та потенційна конкуренція на вказаному ринку відсутня. Відтак, ПАТ «Запоріжгаз» є єдиним суб'єктом господарювання, який надає споживачам послугу з розподілу природного газу (транспортування природного газу розподільними трубопроводами) в територіальних (географічних) межах Запорізької області, де розташовано газорозподільні мережі, що перебувають у власності ПАТ «Запоріжгаз».

Враховуючи вищевикладене, ПАТ «Запоріжгаз» протягом липня 2015-року – листопада 2016 року займає монополіне (домінуюче) становище на ринку розподілу природного газу (транспортування природного газу розподільними трубопроводами) в територіальних (географічних) межах Запорізької області (крім м. Мелітополь, Мелітопольського, Веселівського та Приазовського району Запорізької області), де розташовані власні діючі газорозподільні мережі, як таке, що не має жодного конкурента на ринку.

Відповідно до пункту 1 розділу III Правил №2496, підставами для постачання природного газу побутовому споживачу є, зокрема:

- наявність у побутового споживача договору розподілу природного газу, укладеного з Оператором ГРМ, до газорозподільної системи якого підключений об'єкт споживача, та присвоєння споживачу Оператором ГРМ персонального ЕІС-коду як суб'єкту ринку природного газу;

- наявність у побутового споживача укладеного з постачальником договору постачання природного газу побутовим споживачам та дотримання його умов.

Відповідно до пункту 4 Правил №2246, послуги з газопостачання надаються споживачеві на підставі договору, що укладається між ним, газопостачальним і газорозподільним підприємствами відповідно до типового договору, затвердженого у встановленому порядку.

Для отримання послуги з газопостачання між гр. Куцим О.М. та ПАТ «Запоріжгаз» було укладено договір про надання послуг з газопостачання від *[інформація з обмеженим доступом]*.

Умовами цього договору (пункт 5.2.12) визначено зобов'язання споживача: не перешкоджати доступу до внутрішньобудинкових систем газопостачання..., зокрема для демонтажу або монтажу лічильника газу, пов'язаного з проведенням його періодичної та позачергової повірки.

При цьому, відповідно до пункту 7 Порядку надання ЗВТ на повірку, Виконавець (ПАТ «Запоріжгаз») не пізніше ніж за місяць до настання строку проведення періодичної повірки засобу вимірювальної техніки або протягом трьох робочих днів з дня отримання відомостей про необхідність його ремонту інформує про це споживача шляхом надсилання повідомлення за формою згідно з додатком 1 рекомендованим листом з повідомленням про вручення або в інший спосіб, що підтверджуватиме отримання його споживачем.

Як йдеться із матеріалів розгляду справи, Товариство, в порушення вимог пункту 7

Порядку надання ЗВТ на повірку, не повідомляло гр. Куцого О.М. про проведення періодичної повірки лічильника газу (лист від 06.11.2015 №53/11911-К).

16.07.2015 року представниками ПАТ «Запоріжгаз» було здійснено вихід до квартири Заявника (*інформація з обмеженим доступом*) для здійснення демонтажу лічильника газу для проведення його періодичної повірки.

Проте гр. Куцим О.М. було відмовлено у проведенні демонтажу лічильника газу, у зв'язку чим працівниками ПАТ «Запоріжгаз» складено акт-претензію №7 від 16.07.2015 року (далі – Акт-претензія) із формулюванням: «не допуск представників ПАТ «Запоріжгаз» для демонтажу лічильника». Зазначений Акт-претензія підписаний двома представниками ПАТ «Запоріжгаз» та споживачем (із зауваженням). Відповідно до його зауважень в Акті-претензії, Заявник відмовив представникам ПАТ «Запоріжгаз» у демонтажу лічильника, у зв'язку з відсутністю лічильника газу в обмінному фонді, який може бути встановлено ПАТ «Запоріжгаз» на період зняття лічильника газу для проведення його періодичної повірки та ремонту, пов'язаного з такою повіркою.

Пунктом 34 Правил №2246 визначена відповідальність споживача згідно із законодавством, зокрема за відмову у доступі до власних житлових і підсобних приміщень, де розташовані газові прилади і пристрої, лічильники газу, представникам газопостачального (газорозподільного) підприємства для демонтажу або монтажу лічильників газу, пов'язаного з проведенням їх планової повірки.

Згідно з вимогами пункту 35 Правил №2246, про порушення, допущені споживачем під час користування газом, відповідальні представники газорозподільного (газопостачального) підприємства складають акт-претензію у двох примірниках, один з яких залишається у споживача.

На підставі акта-претензії визначається розмір завданих споживачем збитків, які відшкодовуються ним відповідно до законодавства.

На момент складання Акту-претензії та виявлення порушення у приміщенні Заявника розмір завданих споживачем збитків розраховувався відповідно до Порядку відшкодування збитків (чинний до 27.11.2015 року).

Порушення, визначене представниками ПАТ «Запоріжгаз» у Акті-претензії кваліфіковано ПАТ «Запоріжгаз» як порушення, передбачене абзацом четвертим підпункту 6 пункту 2 другого розділу Порядку відшкодування збитків, а саме «відмова в доступі до об'єкта споживача, у результаті чого представник газопостачального/газорозподільного підприємства не здійснив демонтаж лічильника газу, що призвело до порушення строку проведення періодичної повірки лічильника газу».

Згідно з підпунктом 5 пункту 4 другого розділу Порядку відшкодування збитків, при виявленні порушення, передбаченого, абзацом четвертим підпункту 6 пункту 2 другого розділу розрахунок збитків здійснюється за нормами споживання газу з урахуванням усіх газових приладів та пристроїв споживача за період з дня останнього контрольного зняття показань лічильника до дня забезпечення вільного доступу представникам газопостачального/газорозподільного підприємства для монтажу/демонтажу лічильника газу. При цьому представник газопостачального/газорозподільного підприємства в акті-претензії має попередити споживача під підпис про те, що розрахунок збитків за нормами споживання газу буде здійснено через 20 днів з дня складання акта-претензії, якщо протягом цього часу споживач не забезпечить доступ представникам газопостачального/газорозподільного підприємства для демонтажу лічильника газу з метою проведення його періодичної повірки, а також монтажу лічильника газу після проведення його періодичної повірки.

Якщо до дати закінчення строку міжповірочного інтервалу проведення періодичної повірки лічильника газу споживач надасть доступ представникам газорозподільного підприємства до об'єкта споживача для демонтажу лічильника на повірку та за умови відсутності пошкодження лічильника чи плombs на ньому, споживачеві здійснюється перерахунок за фактично надані послуги з газопостачання, урахуовуючи останні показання демонтованого лічильника газу.

За інформацією ПАТ «Запоріжгаз», строк чергової повірки лічильнику газу, встановленого у Заявника, настав у другому кварталі 2015 року.

Представники ПАТ «Запоріжгаз» здійснили вихід до приміщення Заявника 16.07.2015 року (у III кварталі 2015 року), тобто вже після закінчення строку міжпіврічного інтервалу.

Ґрунтовних пояснень щодо виходу представників ПАТ «Запоріжгаз» до приміщення Заявника саме 16.07.2015 року, Товариством не надано.

Тобто, відмова гр. Куцим О.М. 16 липня 2015 року у проведенні демонтажу лічильника газу не призвела до порушення строку проведення періодичної повірки лічильника газу, так як цей термін вже було порушено Товариством.

Відповідно до пункту 1 розділу II Порядку відшкодування збитків, цей порядок застосовується газопостачальним/газорозподільним підприємством у разі виявлення у споживача одного чи декількох порушень Правил з переліку, наведеного в пункті 2 цього розділу, та за умови оформлення акта-претензії, складеного з урахуванням вимог цього порядку.

Отже, порушення, зазначене в Акті-претензії, яке передбачене абзацом четвертим підпункту 6 пункту 2 другого розділу Порядку відшкодування збитків, а саме: відмова в доступі до об'єкта споживача, у результаті чого представник газопостачального/газорозподільного підприємства не здійснив демонтаж лічильника газу, що призвело до порушення строку проведення періодичної повірки лічильника газу, з боку Заявника по факту відсутнє.

06 серпня 2015 року комісією з розгляду актів-претензій Оріхівського УЕГГ ПАТ «Запоріжгаз» (далі – Комісія) на підставі акта-претензії від 16 липня 2015 року №7 до споживача Куцого Олександра Миколайовича, проживаючого: *[інформація з обмеженим доступом]*, з приводу виявлених порушень було прийнято рішення: «.....здійснити розрахунок збитків згідно абз.5 підпункту 5 пункту 4 розділу II Порядку відшкодування збитків».

Відповідно до Акту-розрахунку від 06.08.2015, складеного Комісією, розрахована сума збитків, завданих порушеннями споживача, становить 9551,43 грн.

Згідно з рахунком №0600013200 на оплату послуг з газопостачання за серпень 2015 року (сформованого 04.09.2015) ТОВ «Запоріжгаз Збут» було рекомендовано Заявнику до сплати суму у розмірі 11 039,45 грн.

Куций О.М. вказану суму не сплатив.

Відповідно до пункту 6 Правил №2246, газопостачання на об'єкт та/або газові прилади і пристрої споживача припиняється, зокрема, у разі несвоєчасної та/або не в повному обсязі оплати послуг з газопостачання з урахуванням вимог пункту 19 Правил №2246.

Пунктом 19 Правил №2246 визначено, що у разі неоплати наданих послуг з газопостачання протягом 10 днів після отримання споживачем письмового попередження про припинення газопостачання (з позначкою про його вручення) газопостачальне/газорозподільне підприємство має право відключити споживача від газопостачання (крім випадку, коли споживач на момент відключення пред'явив представникам газопостачального/газорозподільного підприємства платіжний документ, який свідчить про погашення заборгованості в повному обсязі).

За інформацією ПАТ «Запоріжгаз», 21.09.2015 Заявника було повідомлено про відключення від газопостачання за борг у сумі 11096,81 грн. станом на 31.08.2015 року. Як свідчить відмітка на попередженні про припинення газопостачання, споживач відмовився від підпису в попередженні, що зафіксовано відеозйомкою. При цьому, письмове попередження про припинення газопостачання Товариством не надсилалося, як того вимагає пункт 19 Правил №2246. Слід зазначити, що відмова споживача від підпису у попередженні відеозйомкою Правилами №2246 не передбачена.

08.10.2015 року газопостачання квартири Заявника було припинено, про що складено акт на відключення від системи газопостачання, у якому підставою припинення газопостачання зазначено: «из-за неуплаты, задолженность 12 643,67 грн.» (мова оригіналу).

Листом від 26.05.2016 №19/4896 ПАТ «Запоріжгаз» підтвердило, що газопостачання в помешканні Заявника припинено на підставі пункту 6 Правил №2246, у зв'язку із несвоечасною та/або не в повному обсязі оплати послуг з газопостачання, у зв'язку із наявною заборгованістю за спожитий природний газ по особовому рахунку Заявника станом на 01.10.2015 року у розмірі 12 643,67 грн.

Відповідно до матеріалів розгляду справи, розрахунок збитків Заявнику, згідно абзацу 5 підпункту 5 пункту 4 розділу II Порядку та відключення газових приладів гр. Куцого О.М. від системи газопостачання було виконано співробітниками ПАТ «Запоріжгаз».

Причиною виникнення у гр. Куцого О.М. боргу стало безпідставне нарахування ПАТ «Запоріжгаз» збитків, завданих газопостачальному/газорозподільному підприємству внаслідок порушення Заявником Правил надання населенню послуг з газопостачання в частині «прострочення повірки лічильника газу з вини споживача».

Строк періодичної (чергової) повірки лічильника газу марки «Ямполь» G-4, заводський №141789, встановленого в квартирі Заявника, настав у другому кварталі 2015 року (лист відділу НКРЕКП від 25.12.2015 №40-12/886), а представники ПАТ «Запоріжгаз», з пропозицією зняти лічильник газу на повірку, прийшли 16 липня 2015 року.

Отже, як було зазначено вище, в діях Заявника було відсутнє порушення Правил №2246 та порушення, передбачене абзацом четвертим підпункту 6 пункту 2 другого розділу Порядку відшкодування збитків, яке зазначено у Акті-претензії, а саме: «не допуск представників ПАТ «Запоріжгаз» для демонтажу лічильника»,

За роз'ясненням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) (лист від 25.12.2015 №40-12/886), яка є органом державного регулювання діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг до повноважень якого, згідно з пунктом 4 Положення про НКРЕКП, затвердженого Указом Президента України від 10.09.2014 №715/2014, відноситься, зокрема надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів НКРЕКП, дії Товариства, в частині виявлення, фіксування та нарахування збитків здійснено з порушенням Порядку відшкодування збитків та Правил №2246.

Неправомірність дій ПАТ «Запоріжгаз» в частині здійснення нарахувань обсягів спожитого газу та завданих збитків, підтверджується проведенням Товариством перерахунку нарахувань за спожитий природний газ (здійснених відповідно до Порядку відшкодування збитків), відповідно до якого гр. Куцому О.М. скасовано борг у розмірі 11 922,84 грн. (лист ПАТ «Запоріжгаз» від 28.01.2016 №53/1177).

Підключення газових приладів, встановлених в помешканні Заявника до мереж газопостачання відбулося 01.02.2016 року (акт зняття охоронної пломби від 01.02.2016 року) після скасування ПАТ «Запоріжгаз» боргу у розмірі 11 922,84 грн.

За таких підстав, дії ПАТ «Запоріжгаз», які полягають у припиненні газопостачання до газових приладів, встановлених в помешканні Заявника з 08.10.2015 року по 01.02.2016 року, у зв'язку із несплатою ним коштів, неправомірно виставлених ПАТ «Запоріжгаз» до оплати як розмір завданих газорозподільному підприємству збитків, суперечать чинному законодавству.

Внаслідок недотримання ПАТ «Запоріжгаз» вимог чинного законодавства, гр. Куций О.М. не мав змогу отримувати послугу з газопостачання, що призвело до ущемлення його інтересів.

Альтернатива в отриманні послуги з газопостачання у іншого суб'єкта господарювання у Заявника відсутня.

На підставі вищевикладеного, дії ПАТ «Запоріжгаз», які полягали у припиненні газопостачання до газових приладів, встановлених у помешканні гр. Куцого О.М. з 08.10.2015 по 01.02.2016 року, у зв'язку із несплатою ним коштів, неправомірно виставлених до оплати як розмір завданих газорозподільному підприємству збитків, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у

вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку транспортування природного газу розподільними трубопроводами, шляхом повної відмови від реалізації товару гр. Куцому О.М., за відсутності альтернативних джерел придбання.

Відповідно до пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (із змінами), територіальним відділенням листом від 13.10.2016 № 02-18/01-2168 було надіслано ПАТ «Запоріжгаз» подання від 12.10.2016 № 02-141-спр про попередні висновки по справі № 02/12-16.

Заперечення, зауваження та пропозиції щодо результатів розгляду справи на подання з попередніми висновками від 12.10.2016 №02-141-спр. по справі №02/12-16 Товариством надані не були.

Частиною 2 статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за вчинення вищезазначеного порушення передбачена відповідальність у вигляді накладення штрафу у розмірі до 10 % доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Чистий дохід ПАТ «Запоріжгаз» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), згідно звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2015 рік, складає [інформація з обмеженим доступом] гривень.

При визначенні розміру штрафу враховано, що ПАТ «Запоріжгаз»:

- співпрацювало з територіальним відділенням у розслідуванні справи,
- порушення мало місце на ринку розподілу природного газу (транспортування природного газу розподільними трубопроводами),
- згідно з «Податковою декларацією з податку на прибуток підприємства» дохід ПАТ «Запоріжгаз» за 2015 рік від надання послуг з розподілу природного газу (транспортування природного газу розподільними трубопроводами) складає [інформація з обмеженим доступом].
- порушення припинено.

На підставі вищевикладеного, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктами 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правил розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06 травня 1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 14.03.2012 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Запорізького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ВИРІШИЛА:

1. Визнати, що публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Запоріжгаз» протягом липня 2015 року – листопада 2016 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку розподілу природного газу (транспортування природного газу розподільними трубопроводами) в територіальних (географічних) межах Запорізької області (крім м. Мелітополь, Мелітопольського, Веселівського та Приазовського району Запорізької області), де розташовані власні діючі газорозподільні мережі, як таке, що не має жодного конкурента на ринку.

2. Визнати дії ПАТ «Запоріжгазгаз», які полягали у припиненні газопостачання до

газових приладів, встановлених у помешканні гр. Куцою О.М., з 08.10.2015 по 01.02.2016 року, у зв'язку із несплатою ним коштів, неправомірно виставлених до оплати як розмір завданих газорозподільному підприємству збитків, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 5 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку транспортування природного газу розподільними трубопроводами, шляхом повної відмови від реалізації товару гр. Куцою О.М., за відсутності альтернативних джерел придбання.

3. Згідно з частиною другою статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, зазначене у пункті 2 цього рішення, накласти на публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Запоріжгаз» (69035, м. Запоріжжя, вул. Заводська, 7, код за ЄДРПОУ 03345716) штраф у розмірі 10 000 (десять тисяч) гривень.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання цього рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції», протягом п'яти днів з дня сплати штрафу, суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Запорізького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії територіального відділення

 О.М. Білий